

Nro. 50.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Decembernek 22-dik napján 1795.
esztendőben.*

Nagy Britannia.

A' ki mint főz, tsak úgy eszik.

Parlamentalis dolgok

A' közelebről ment és 49-ik szám alatt költ kurirban említett *Bill* iránt, *Londonban* sok féle nagy gyűlések tartottattanak a' nép között, mellyet a' Bétsi Udvari Diarium is e'képpen ír le: Nov. 20-án az újj Lord Major elöl ülése alatt völt öszve gyülekezve a' *Londoni* vállasztással biró polgárság, az úgy nevezett *Livery*, — *Alderman Combé* a' *London Repræsentánsainak* azt az Instructiót ajánlatta, hogy a' *Bill* ellen lennének egyet értőleg, melly után, mind a' *Bill* mellett, mind az ellen nagy lárma támadván, és kezeiket sokan fel emelvén, Lord Major olly jelentést tett a' gyüle-

D d d

kezetben, hogy annak nagyobb része a' *Bill* ellen való egyet értést kíváná. — A' *London* szomszéd ságában lévő Grófságban, *Surrey* ben is azon a' nap tartattatott a' gyűlés, mellyben a' Nép azt kívánta: hogy a' békességnek meg szerzésére nézve, a' Királyhoz egy Instántziát kellene írni, és bé nyújtani, melly mellett *Fox* és *Lord Russel* nagyon ki költenek. Minekutánna pedig arra nagy láрма lett, és a' nép kezeiket sokan fel emelték volna, azon a' Fő igazgatója a' népnek azt je' közüllök többen vólnának a' K' tandó Instántzia ellen, hogy sem melyre a' Nép a' votumnak meg száma. Hanván, mind a' békesség meg szerzése iránt a' királyhoz bé nyujtandó, mind pedi a' *Bill* ellen adandó Instántzia mellett sokkal több votumak találtattanak. — 21-ben a' *Middlesex* nevezetű Grófságban (a' hol *London* is fekszik) lévő szabad házok Birtokossai gyülekeztenek öfzve azon házban, mellynek az éga' fedele, az holott hertzen *Norfolk*, és *Bedford* tartván a' befzédet, ottan is a' felsőbbhez hasonló végezést tett azon öfzve sereglett gyülekezet. Ezekhez mind *Londonban*, mind pedig kívüllette sok hasonló gyülekezetek tartottattanak még.

Az Országglást folytató személyek *Londonban*, olyan rendelést tettenek, hogyha a' nép között valamelly erőszakos láрма ütne ki magát, azt azonnal le tsendesíthessék, melly végre nemtsak a' *Westminsteri* gárnisonban szaporittatott meg a' lovasság száma, hanem a' *London* körül lévő városokban is, sok számú truppok helyheztettenek, a' kik a' leg kissebb jel adásra is azonnal *Londonban* teremnek. De minthogy a' ministerek is a' *Bill*nek egynéhány tikkelyeit gyengébbekké tették, úgy tettik, hogy már semmi erőszakos láрма ki ütésétől nem vólna miért tartani.

A' Parlamentom mostani végezései olly keményen, és szivet meg háborították, hogy rég az ideje, hogy olyanak nem vóltanak. — A' *Bill*

ellen 23-dikban egy rakás Instántziát adtanak bé, mellyek közül némelleyeknek sok ezer lakosok, és külömbkülömbféle városok irták alá a' magok neveket. Azok közül egy is, olly nevezetes és fontos nem vólt, mint azon Londoni *Correspondens Társaságé*, a' melly aznapában az ég bółtozattya alatt gyüleke, a' maga Instántziája iránt végezett, a' magának 10113. an irták neveiket alája, a' magának 10113. tartott beszéd után *Sturt* is a' maga beszédében azon Társaság fel támadást illető ellenvetés iránt óltalmazza, és menti vala, mondván: *Thewal* úr az egeknek bizonyság tételek alatt tett a' Nép előtt ollyan ki jelentést, hogy azon Társaság utóljára kelve is, egy átoljában nem az erőszak tételek, és nem a' fel támadás, hanem a' leg főbb dologra, és fundamentomós állatásokra való figyelmetesség által fogna győzedelmeskedni; arra való nézve, egy ollyan királyi Felség ellen készített irás szerzőjét adjaki, a' ki maga élelmit, a' királyi bőlből vészti, a' pedig *Reeve's* úrnak az *Országglás módjáról* készített munkája vólna, mellyből ezt olvasta fel: — Az Angliai Országglás Monarchia. Ezen Monarchia pedig egy ollyan törnök, a' mellyből a' *Lord* és a' *Közönség* nevezetű ágak nőnek ki, melly ágak ha szintén azon törnökről le vágattatnának is, de a' Monarchia még is meg maradna, a' maga foglalatosságát folytatná, és azért a' törnöknek nem kellettnek a' tűzre vettettetni. — A' törvénynek, és az Országglásnak óltalma, tsak egyedül a' Királytól vólna. Melly irást ő *Libellnek* nevezvén, kérdi a' Ministereket; hogy annak szerzőjét akarják é meg-büntettetni, a' vagy nem? melly felett nagy vetélkedés támadott, midőn az *Oppositio* azt jelentette, hogy addig a' házba, semmi a' féle foglalatosság elé nem vétettethetik, mig arról szokott tzerémoniaival azon jelentés nem tétettetik, hogy a' kérdésben lévő Tárgy, a' Törvénytévő hatalomnak egy tölle el vállalzatatlan részé legyen. Ugy láthatott, miatha ezen Tárgy-

nak elé adásával csak vizet akartanak volna zavarni, hogy az által a' Király bátorságát tárgyazo *Bill*nek elő-vétele, mellynek azon gyűlésben elé kellett volna jönni, annyival inkább halasztatódjék, és azellen való idő nyeretessék. Az egész éjtzakát, a' Nemzeti Asztali Constitutiónak tulajdonságát, az Asztalok felett töltették el. Hogy pedig az Asztalok nyosok lehessenek, hogy a' felfelolvasás felolvasott szavainak egymással való összefüggésekben az az értelem legyen, a' Asztaloknak az egész irást fel kellett olvasni, melly után a' Ministereknek is meg kellett azt engedni, hogy azon irás *Libell*, és azt mondani, hogy Angliában a' Királyi hatalom, a' Parlamentom segítségén kívül is elegendő, az, Királyi Felség ellen való veték, még is az kívánnyák vala, hogy azon dolog halasztatódjék még máttzorra. De a' *Bill* felett való szóbeli vételkedések ennél sokkal keményebbek vóltanak. *Fox* azt kívánta, hogy Dec. első napjáig tegyék félre azt, mert azon idő alatt, az egész Országban való népnek, az ellen való akarattya, nyilvánosságosabban ki fogna tétzeni, és hogy abban semmi változást se lehetne tenni. Az a' *Bill*, egy olyan systemának a' része, mellyet, hogyha annak ellent lehet állani, a' nemzetnek egy nap se kell meg szenvedni; mellyen *Pith* nagyon fel indulván, monda. „Hogy a' *Fox* szavai nem egyebek, hanem Királyi Felséget meg bántó szók legyenek; hogyha pedig *Fox* a' maga tölle függő társaival együtt, a' Parlamentomnak nagyobb része ellen ki kél, meg látja ő, ha léfzen é nékiek az ellent állásra elegendendő erejek.“ Mellyre *Fox* azt jelentette, hogy ő nem egyébről, hanem az alsó háznak meg romlott, és meg veztegettett sokasága ellenvaló ellent állásról beszéllene. — *Windhám* azt vetette a' *Fox* szemeire, hogy ő főképen a' nép hatalmának méltóságához biznék, ebben a' történetben pedig, a' Ministerek is meg határozták magokban, hogy ők a' Törvénynek határan kívül való erővel fogának bánni. Mellyre

fel kiáltván, azt mondják vala: haljunk szót! figyelmezní kell a' szavaira! *Windhám* azt mondja vala, hogy a' Ministerek, minden ellenek való egyesült gyűlést, erővel is el tudnak nyomni: az ilyen beszédeket mond *Shéridán*, az Angliai nép se meg nem botosáthatja, se pedig el nem felejt-heti. — Utóljára pedig a' határozottat meg, hogy 24-ben a' *Bill* vizsgálása végett Com-missióba az alsó házba küldték. A' gyüleke-zet pedig ejszaka 3 óráig tartott.

Az alsó Ház 24-ben a' kezvén, an-nak tagjai meg-számláltatták a' ügy tanálta-tott, hogy közüllök igen sokan ki maradtanak volna azon gyülekezetből. A' Fojásokban lévő sokaság tojulása pedig rendkívül való vólt. En-nek alkalmatosságával a' *Bill* ellen ismét új In-stántziák adattattanak bé, a' többek között pe-dig a' *Londoni* 2000 személjeből álló kereskedők és *Bankierok* Instántziája. Erre a' ministeriális Rész olly bizonyossá való tételt jelentett ki, hogy más kereskedők és *Bankierok*, úgy a' Birtokos lakosoknak nevezetesebb és elsőb lakossai, a' fellyebb való Instántzia ellen, és a' *Bill* mellett szólló egy más Instántziát fognának rövid idő alatt benyúj-tani, mellynek *Fox* hitelt nem akarván adni, *Pith* a' maga ellen lévőkre panaszlott, a' kik minde-nek előtt a' szükséges *Bill*nek rossz magyarázatot adván, és azt a' nép előtt gúnyolván, a' nép is már azért költ vólna ki az ellen. De ő azt hitzi, hogyha a' *Bill* értelmét jobban meg értenék, a' mindeneknek tettzeni fogna, mly után annak magyarázatjához fogván, azt kívánta meg mutat-ni; hogy az, a' népnek a' maga sérelmei felett, a' szükséges tanátskozásra való öfzve gyűlését, éppen meg nem tiltja, hanem tsak az ollyan öfz-ve gyűléseket tilalmazza, a' millyen a' Frantzia *Revolutiótól* fogva már módiba jött, és a' melly, fel-támadásra ad alkalmatosságot. Mellyre *Shé-ridán* monda: Igen örvendem, hogy a' Minister is már alább kezdett hagyni, és annak alkalmá-

tosságával egy 15000 emberek neveik all-írások alatt költ Instántziát nyújtatt bé a' *Bill* ellen. — Ekkor is tsak azt végzette az alsó ház, hogy a' *Bill* vizsgálásra kellenék venni, a' melly mellett *Curwen* telves tehetségéből beszélvén, annak mintegy igen fontos dolognak. továbbra való halasztását kívánta, a' *Bill* is mellette szólván az alatt a' név egy olyan szép, és mérsékelt beszédet mondott a' *Bill* mellett, hogy azt *Fox* is meg mutatván abban, hogy a' *Bill* válaszoló Társaság, az Amerikai e. a. a. revolutionál is tovább akar menni, az ember Jussai közül pedig némelyeket, az kégeznék megtartására nézve, fel kell áldozni. *Fox* ellenben azt mutatta meg, hogy más részről a' *Bill* is igen mezfizze terjedne ki. Utóljára kelve tsak arra ment ki a' dolog, hogy a' *Bill* bővebb meg vizsgálása, más időre halasztassék, ekkor is a' *Bill* ellen 269, mellette pedig 70 votumok adatatván.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*A Jó Reménység hegyének meg-vételéről való hír, a' közelebb múlt Hónapnak 23-kán nagy ágyú lövöldezésekkel tétetett közönségessé a' Londoni lakosok között. Eléggé kívánták ugyan a' Hollandusok magokat azon Birtokokban továbbra is meg tartani, de az Anglusok erejének ellent nem áthatván, azt Sept. 16-án Capitulatio mellett az Anglusoknak fel-adni kényszerítettének, mellyre a' Hollandusoknak tsak 24 óránnyi idő engedtetett való, mellynek Articulussai szerínt a' Hollandusok *Ostindiai* kereskedő kompániájának minden ottan találtatott jószágai az Anglusok kezekre jutottanak, 1600 Hollandus katonák pedig hadi fogságba estének. — *Quiberonból Portsmuthba* 26 dikban külömbkülömbfele hajók érkeztenek meg Emigránsokkal meg rakva, és Admirál *Harvey* is mas hajókkal egyetemben, hogy onnan rövid idő alatt meg érkezik, az iránt úgy vélekedvén, minden nap váják őket, és tsak egyedül a' 74 ágyus *Orion* nevezetű hajó, és *Thetis* nevezetű fregat-*

ta maradnak a' *Quiberon* környékén, a' truppok, pedig az úgy nevezett *Dieu* ligetében. Ezen tudósítástól olvassuk azt is, hogy az *Artésiai Gr. Portsmouthba* vizsza érkezett volna.

A' *Kirchspill Clerk-welli's* más lakosok azt végezték el magok... a' Királyt, a' mostani Ministerek le... tzia Országgal való Békesség kötés.

Westindiába a' Fr... 28 ágyás *Superbé* nevezetű fregattáj... soknak kezekbe esett.

Frantzia Ország.

Nov. 23-án írják *Párisból*; hogy a' Király részén lévők, a' *Directorium* mostani 5 tagjait, tsúfságból 5 Királyoknak nevezik, a' kikre azon nevezet ha külömben nem is, de abban a' tekintetben réájok illik, hogy ők mostan a' néhai király foglalatosságainak egy bizonyos részét folytatják, és hogy nagy Királyi fényességek között volnának, a' kiknek köntösseik, és egyéb ékeségeik a' leg jobb mester emberek által készítettének, és a' köz népnek inkább tettzenek, mintsem a' régibb Hatalmasságnak ruháji tettzenek. A' *Párisi Directorium* tagjai *Basiledból* olyan tudósítást vettenek, hogy a' *Hessenkassellel* kötött frigy kötés egészszén tökéletességre ment, a' melynek *Ratificatioja*, már által is tseréltetett volna. Ámbár a' hivatalbéli tudósítások, a' felől kívánnyák is bizonyossá tenni a' *Directoriumot*, hogy *Charette* meg verettetvén el üzettetett volna, de csak ugyan nintsen ő egészszén meg rontva, a' ki-nek seregét belső *Vendében* Generál *Hoche* fel osztván, olly kemény lábra állította, hogy a' köz nép nem hogy öszve gyűlni, de még mottzani sem mér. Generál adjutáns *Menu*, *Mortainból* azt írja, hogy a' *Chouánsok* mind jobban jobban büldögülnek, és hogy a' Respublika seregét 7-ben is megverték volna. Tizenötödiben is 1500 emberekből

álló seregekre ütven, akkor is a' Respublikánusokat bé sántzolt helyyekből ki nyomván, hátrálni kényszerítették. — A' *Landai* Nov. 19-én *Párisba* írt levél igen kedvetlen, a' mellyből a' mint érteni lehet, az ottan lévő hadi sereg igen gyenge, és minthogy az assignátókat senki se akarja elvenni, a' nyomorúság, a' hadi nép is nagyon szögded, a' hadi kapitány, egy közönséges két *Sols* árrú sajtból álló ebéde. — Ezen levél írója íj, hogy ámbár a' Frantzia katonák minden veszedelemnek bátran neki mennek is, de tsak ugyan az éhség ellen, tellyességgel semmi kurásijok nintsen.

Egy más *Párisi* Novembernek 30-dikán költ tudósítás szerént, ottan most egy font kenyérrért 60 livrát kell fizetni, a' mellyet úgy is igen nagy bajjal lehet találni, minthogy a' piatzra igen kevés árulók mennek, az attól való félelem miatt, ne hogy ismét áruiktól meg fosztassanak, mint nem régiben is történt vala. A' kenyérnek ki osztása igen rendeletlen. Egynéhány napoktól fogva a' kenyér, a' sütőknél tsak minden másodnap osztatik ki, a' polgárság pedig, a' melly annak okát nem tudja, selette sokat szenved, és a' szükség felett keservesen panaszol. A' napkeleti *Pyréneusnál* lévő seregek vezére *Perignon*, a' *Spanyól* Udvarhoz neveztetett ki *Követté*. *Jombon Sz. Andre* pedig mint *Consul*, *Tunisba* megyen.

Az ide való Ministereinket itten most így festik le: A' Justizminister *Douay Aleršin*, régentén *Procurator*, és az éjlszaki Departamentum halálos vétkeket vizsgáló és büntető Törvény szikinek Elöl ülője vólt, a' ki annakutánna a' nemzeti gyűlés tagjává lett. — Ő Egy jó darab ideig az *Orleáni* hertzeg részén vólt, de 1793-ban Jan. 20-án ő is a' votumok sokasága mellé állott. A' közönséges bátorságra ügyelő *Commissióban* igen sokat dolgozott, a' kit mostan sok *Journalisták*, részre való hajlással, és *Royalismussal* vádolnak.

Hadi miniszter *Aubert Duboyet*, a' revolutió-
nak kiütése előtt a' linea truppok alatt *Officier*
völt, és annakutánna lett tagjává a' Nemzeti gyűl-
lésnek. Azután 1792-ben, a' Generál *Cistine* ve-
zérleése alatt való *Rénus* mellyéki táborban, a'
Saintuge regementinek egy batallionját commen-
dizotta, 1793 dikban *Pruszián* Generállá lett, és
Moguntziának megfuztatván, a' *Pruszián* almatosságával je-
len völt; annak feladása után a' napkele-
ti táborhoz, a' *Wendeburg* táborba küldette-
tett. 1793-nak a' vége felé a' *Pruszián* tábor-
tól megfuztatván, árestomba tétetett. 1794-
ben lett ki szabadulása után, a' Generál *Pruszián* ve-
zérleése alatt lévő *Cherbourg* seregének *Divisions Gene-
ráljává* lett vala,

Benezech az Ország belső dolgainak *Ministe-
re*, egy *Lángvedőci* Protestáns familiából való,
és 1789 ben lépett leg előbb izolgálatba, azután
lett a' fegyverekre, és puskaporra ügyelő *Com-
missionának* fejevé. Még eddig elé, vagy az ő böl-
tsességére, vagy nagy emberségére nézve, igen
keveset befzéllenek felölle, és a' *Journalisták* ötet,
az emberiséges *Benezechnek* nevezik, ez a' *Scine
Oise* Departamentumoknak *Administratorává* lett
vala, a' *Pruszusok*nak pedig *Champániába* va-
ló bé-ütésekor, 12 Batallion nemzeti Gárdát állí-
tott fel. — Jól maga bíró, és házos ember.

Tengeri miniszter *Trügüet*, a' revolutio alatt
Contreadmirál lett vala, a' ki, ministerré való ki-
nevezése előtt egy kevés sel, valamelly levél-
lért, mellyet egy *Anglus* vala hozzá, *Investi-
gatio* alá vettetvén, a' *Directorium* a' végett egy
Commissiót rendelt ki, holott *Trügüet* magát tö-
kéletesen ki mentvén, a' *Commissio* iránta igen
hafznos tudósittást tett a' *Directorium*hoz, midön
pedig *Préville*, a' tengeri ministerséget magára vál-
lalni nem akarta volna, úgy tétettett *Trügüet*
tengeri ministerré.

Az 5-dik és 6-dik ministerek még nem nevez-
tettek ki, — Nov. 26-kán azt írják *Nántesből*,

hogy a' *Wendoi* Rojalistáknak öt előjáróit Nántesbe vitték volna fogságra, kiknek neveik *Düpenrat*, *Deni*, *Lüsignan*, *Rüdhomme*, és *Suignárd*. Ezek a' meg ítéltetés végett a' katonai Comissionának adattatnak által.

Egy más ugyan Nov. 30-án költ Párisi levél írtja: hogy a' *Pichegrü* lételének híre, mind a' hadi t légyen is; de a' hadi minister *Merlinhez* botsátott irása, neg hamissítja.

Haditörténetek.

Feldmarschal Gr. *Wurmser* Dec. 12-én *Marchimból* küldett tudósításában azt írja: hogy minnekutána Feldmarschal *Clerfayttal* tartott egyezése szerént Gen. Major, Báro *Mészáros*, a' reája bizattatott sereggel *Kaiserslauternbe* érkezett, az ellenség pedig a' maga nagy ereje által a' Generál Gr. *Neuendorf* vezérlése alatt *Zweibrückenhez* és *Homburghoz* küldett posztyait vissza nyomta volna, más napra kelve, Gen. *Mészáros* az ellenséget mind a' két helyen nemcsak meg támogta, hanem azon helyekből ki is üzte, hogy pedig az ő serege, annak fekvésében egyik a' másiktól megfize ne essék, sokkal jobbnak tartotta azon posztokat őrizettel meg nem rakni, és a' *Kaiserslauterni* forposztokat *Tripstadtba*, *Landstulba*, és *Kambsteinba* által helyheztetni. A' Feldmarschal Gr. *Clerfayt* alatt lévő hadisereg hogy annál jobban meg erősítettessék Generál *Jourdán* pedig a' maga *Clerfayt* ellen a' hó téljában fel-sülhessen, a' Gr. *Wurmser* vezérlése alatt, az ellenség egynéhány izben hogy meg támogtatott, azt lehet gondolni. Dec. 9-kén az ellenség a' miseregünkre ütven, *Neustadtat*, *Speyerbachot*, a' *Modbacher* völgyit, a' *Fejeri*, *Roth*, és *Edighofeni* posztokat el foglalta; Generál *Hotze* pedig még azon a' napon ezen posztokra ütven, a' keményen tartott tsatazás után, az ellenséget onnan ki menni, és magát hátrább

húzni kényszerítette. Dec. 10-én ismét a' mi seregünk egész lineájára ütett az ellenség. — Két kolonnában, az ellenségnek mintegy 4000 vitézei, a' kik többnyire gyalogságból állanak vala, a' szöllös, és más hegyeken kereftül, a' Generál *Ottol Schweigenheimnál* el foglalt posztyára nyomulván elé, azok közül * Kolonné, a' *Leloup* Jágerei, egy divisio gyalogság, és egy Eskadrón *Wurmser* tüzérségől megverettetett, és sok hőltjainak holtjainak hátra hagyásokkal magát visszavonultatott. A' második Kolonné az ellenség által dühösebb indulattal ütett vala a' mi seregünkre, a' melyet ámbár vitézeink előbbször bajonétjaikkal visszafizta nyomtanak vala, de ismét előnyomulván, Gen. *Ott*, egynéhány kompánia Jägerrel, és könnyű gyalogsággal, e' mellett Obristlajtinánt *Barbátsy* is, egy divisio *Wurmser* huzárjaival, és még más lovassággal az ellenségre rohanván, azt egészfzen rendetlenségben hozták, és megvervén meg futamtották, 40-en közülök fogságba, az el-esteknek kívül pedig, sokan sebbe esvén. A' mi veztségünk egynéhány el-estekből és megsebessítettetekből áll, mellynek számát, még eddig nem lehet tudni. Generál *Ott*, a' több magukat igen jól viselt Tisztek között, lovas kapitány *Szabót*, *Borost* a' *Wurmser* huzárjai közül, és *Allhadnagy Kisfaludit* ditséri meg. A' Generál *Hocze* táborának is ugyan azon egy időben került az ellenség a' háta megé *Maika* erénél, mellyet a' miénk észre vévén, magok között visszafizta huzták. Az *Anweiler* völgyiben is hasonló módon nyomult bé egy erőss Kolonnéval az ellenség a' *Tripstadt* posztoknak el foglalások végett, hogyha pedig az, onnan *Kaiserslautern* felé elébb nyomulna, arra történetre Generál *Mészáros* a' szükséges rendelkezéseket megtette. — Generál *Hocze*, a' kinek gyalog vitézei ámbár egymás után három nap voltak kemény tűzben, 11-ben dél előtt olyan kemény erővel ütett az ellenségre *Edesheimnál*, hogy azt, délután 4 óráig minden posztyaiból ki ver-

vén, azokat maga foglalta el. Az ellenség, melly a' szőlős hegyekből kemény ellentállással élt, igen nagy számból álló, és a' veztsége is feles volt, a' kinek egy Generál adjutánsa, és mintegy 200-ból áll emberei estenek fogságunkba, a' mi mind öszveséggel való veztségük pedig mintegy 200 emberekből áll.

Ország.

3-án költ levelek azt írják, hogy a' *Rénus* bal partján szüntelenül vannak, majd *Koblentz* felé visszafut, majd pedig *Andernach* felé lemasíroznak; némellykor a' várossal által ellenben teméntelen sok Frantziáságot látnak, némelykor pedig egyet sem. Onnan írják azt is, hogy a' *Württembergi* hertzeg, a' maga kvártélyát *Dierdorf*-ből *Mühlheim*-ba tette volna által.

A' *Sieg* vize mellyékiről, *Mündorf*-ból Dec. 4-dikén úgy tudósítatunk: Hogy ámbár *Párisban*, és egyebütt is, a' *Pichegrü* Fő vezérségből való le tételének hirtelen igen el terjedett vala, de azon hírek, mind ezen tudósítás, mind egy más *Párisi* Nov. 30-án költ levél szerént, egy átoljában való hitelt csak azért sem lehet adni, hogy arról a' tábornál még eddig senki semmit sem tud, és ő ezen Hónapnak első és második napjain is meg járván a' maga egész hadi seregét, azt a' meg jutalmaztatásnak ígéreteiv biztatja és eleveníti vala. — Minthogy pedig a' Népeinek nagy részét csak nem egészízen el, vedve, a' tífztek pedig, a' főbektől való függésre, és jó rendtartásra való vigyázatban resteseknek találta lenni, azért közülök némellyeket tífztségektől meg fosztatt, másokat pedig árestomba tétettetett. Hogy pedig Dec. 7-éig, a' Generál *Pichegrü* és Gr. *Wurmser* táborai között semmi nevezetes dolog nem történt volna, azért egy *Manheimi* levél vállal magára kezességet, azt is jelentvén a' többek között, hogy

a' Gr. *Wurmser* fő kvártélyá 7 ben még ott lett volna, és hogy *Pichegru* a' *Queich* háta megett nagy sántzokat ásottatna. — *Kaiserslautern*ből 3-dikban *Manheim*ba igen nagy ágyúzás hallattatott, mellynek mi következése lett, azt még tudni nem lehet. —

Frankfurtból Decem. 8-án írják, hogy a' *Kreuznach* környékén lévő sereg még addig mind csak egy állapotban van, azon Hónapnak 3 kától fogva a' fő sereg sizer való öszve tsapásokon kívül, az összes dolog nem történt volna. Mint az addig az *Austriai* seregek a' magok nehezebb bágásiájakat a' *Höchstheimi* tetőkre szállítják, onnan némelleyek úgy vélekednek; hogy ottan rövid idő alatt valamely fő tsatazás fog véghez menni. Ugyantsak egy más *Frankfurti* Dec. 8-kán költ levélből olvassuk azt is; hogy *Gen. Rauendorf* és *Kray* a' *Frantziáknak Cuszelnél* lévő hadi seregek bal szárnyára tsapván, azt sizerentsésen meg verték volna; a' *Manheimi* levelek pedig azt hirtelik, hogy a' *Frantziák Germersheimat* fel-égetvén oda hagyták.

Hágából Nov. 30-án írják; hogy a' *Hollandiai* Nép *Repraesentánsai* az iránt kívánták a' több tartományokat meg keresni; hogy a' *Frantzia* *Emigránsokat*, és a' hiteket le nem tett papokat az Országba tellyeséggel meg ne szenvedjék, és hogy az országból *Paszszus* nélkül senkit is ki menni meg ne engedjenek. — Többé, hogy az *Angliai* kézmivek (*Manufactur*) mennyiben lehet az Országból ki rekesztessen meg határozottat, hogy egy hónapon túl a' mik *Angliába*, *Schotziába*, és *Irlandiába* készítettnek, azok az Országba bé-vitetten meg ne engedtessenek, a' mik pedig már az Országban benn vólnának, azok minden áruló bótokból 3 Hónapok alatt ki takaríttassanak, mellynek alkalmatosságával az is meg parantsoltatott, hogy minden ember, minden ki fogáson kívül, az oda való *Fabrikákban* készült mivekből készíttesse a' maga ruházatját. A' *Napke-*

leti és Napnyugoti *Indiákra*, a' végett küldötte-
nek Deputatusokat, hogy azok minden ottan lé-
vő tisztviseleket, az örökös Helytartónak le tett
hitek alól fel-öldozzanak, és velek újjolag tétes-
sék le a' hitelt. — A' *Heringet* még 3 esztendeig
az Országból szabadon ki vinni meg engedték.

szág.

N
ból o
ló na
tenek v
tenek v
ellent álvan, a' tsata reggeltől fogva délutánni 3
óráig tartott, nagy lévén pedig az ellenség ereje,
a' *Piemonti* seregek jobbnak tartották utóljára
kelve magokat az ellenség elől vissza vonni. Az
ellenség *Gareszióba* menvén bé, kemény osztáljo-
kat küldett a' *St Bernardoi* poltzok ellen, mellyeket
végtére meg is vett.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Turinból Nov. 28-kán írják: Hogy a' Fran-
tziák minden igyekezettel azon vóltanak, hogy
a' Sárdinai Királlyal kölönös békességet kösse-
nek, mellynek tökéletességre való vihetésében a'
Spanyól Király is nem keveset munkálódott, de
minden fáradtsága hijába való vólt, mert a' Sár-
dinai Király az Austriai Udvarral való Tractától
el-állani nem kívánván, a' Frantziákkal békesség-
re lépni nem akart. És a' háborút ellenek továbbra
is folytatni, mag el végzette. Nem bóldogúl-
hatván e' képpen antziák a' magok fel tété-
lekben, keményet közhez nyúlni határozták
meg magokat, a' mely a' Sárdinai Királyt nem
akarhatja ellen is a' békesség kötésre kényszerítse,
melly végett a' Sárdinai truppok ellen, olyan
nagy tábort gyűjtötenek öszve, hogy annak nagy-
ságaloz képest a' részekről való győzedelmet,
tsak nem egészszén bizonyosnak tartották lenni.
Ennek el érése végett 15-ben külömb külömbféle
próbákat tévén, leg inkább azon igyekeztenek,

hogy a' *Génuai* tenger partyán lévő Császári se-
 regeket onnan tovább nyomják. A' *St. Bernárdi*
 posztokra azért 23-dikban öt versben ütettettek
 leg nagyobb dühösséggel, de mindenkor károk-
 kal vilfza verettettek, 16 Officierjeket és 150
 katonáikat hagyván a' Császári vitézek kezeikben
 fogságban. Annakutánra a' *Jondelai* posztokra
 ütvén, onnan is vilfza verettettek. Ezen tudó-
 sítottás azt jelenti továbbá a' Császári sere-
 gek *Vádót* el hagyták, és a' *Jondela* vá-
 bé nyomúltanak volna, de a' *Jondela* nég
 eddig semmi hivatalbéli tudósítottásnak,
 annak egészfzen hitelt nem adhat. *Maj-*
landi ezen Hónapnak 2-án költ új tudósítá-
 sok, mellyek a' *Génua* mellett való utólsóbb tör-
 téneteket foglalják magokban, azt jelentik; hogy
 az Austriai seregek *Fináletól Aquí* mellé vonták
 volna magokat, *Cairo* tartományába pedig,
 arra a' történetre, hogyha az ellenség ott akarna
 bé tsapni, elegendő hadi erőt helyhezttettek. —
Génuából írják Nov. 28-án; hogy Generál *Hárpe*
 a' *Noviba* menő utat 4000 Frantziákkal meg-
 rakta, és hogy már a' Frantziák *Noviba* bé is szállotta-
 nak volna, de e' felől is bizonyosabb tudósítá-
 sokra kell várakoznunk, tudván azt, hogy a' hir-
 nél semmi inkább nem óltsóbb, és hogy az a'
 hordásban mindég nevedni szokott.

Török Birodalom.

Nov. 30-kán írják *Semlinből*: hogy azon hó-
 napnak 29-ke a' *Belgrádi Basán* nem igen ked-
 ves nap lett volna, minthogy a' *Belgrád* napon, fe-
 lette sok meg sebesítettett Török vitéttettek
 oda, a' kik azon truppok között voltak, mellyek
Widdinhez nem meszfze, a' *Rebenn* sek ellen vias-
 kodnak vala, az holott a' *Basának* sok emberei és
 jó vitézei felesen húlván el, nem tsuda, hogy a'
Basa azon még szomorodott, hozzá járúlván ahoz,
 azon *Konstántzinápolyi* tudósítottás is: hogy mivel
 a' zenebona, és a' nyughatatlanság napról napra
 mind nevednek; tehát a' *Diván* azon gondolko-
 zik, hogy azoknak mi módon vehesse elejét. —
 Minden felől nevedvén pedig a' nyughatatlanko-

dók és zenebonáskodók száma, hogy azokat le tessen desithessék, jó rendbe hozhassák, mintha arra a Portának elegendő ereje nem volna, azt láttatnak kétségtelenben hozni. A' *Belgrádba* lévők a' *Rebellisektől* nagyon meg ijedtenek, hogy pedig magokat bátorságba helyheztessek, *Semlinből* nemcsak puskaport, 's más egy' hadakozásra szükséges, hanem minden szükséges irtozó dolgokat felesen szállították. *Konstántzinápolyi* tudósítások szerint a' *Portán* egy értelmű Firmánt bocsátott; hogy a' tartományoknak He' *Portán* a törvényes adósságok volna a' *Portán* adalomban lévőknel, azt minden haladéka nélkül fel hajtani el ne mulassák, melly iránt a' *Belgrádi* Basa is már egynéhány rendbéli parantsolatot vett. Némelly tudósítások szerént, a' *Diván* minden *Várok* *Commendánsainak* olyan parantsolatot adott ki, hogy egy egész elztendore való provisiót bé takaríttatni el ne mulassák. Ez, és azon környülállás is, hogy a' *Muszka Országi* Követ *Tólmáttsa*, egy audientzia alkalmatosságával, a' *Reiseffenditől* rofzszúl fogattatott volna, mellynek meg panaszlása végett, a' követ azonnal különös kurirt küldött *St. Pétersburgba*, olyan gondolkozásra ad alkalmatosságot némelyeknek mintha a' *Porta* új hadakozáshoz akar na fogni. Egy más *Konstántzinápolyi* tudósításban pedig a' többek között a' vagon, hogy a' *Muszka* Követ a' *Reiseffendinek* okát adta volna annak, hogy a' *Porta* udvara, a' *Császári*, és *Pruzfiai* udvar. *Porta*, miért mentenek volna arra, hogy *Lengyel* *Porta* egészzen fel-offzák, és hogy a' *Porta* között *Porta* rendességet tellyességgel meg nem fogná háborítani. Más napra kelvén, a' *Fr.* Követ ment a' *Reiseffendi* eleibé, a' ki *Lengyel* Országnak fel-offztását, a' *Portára* való nézve igen károsnak lenni állította, azt mondván, hogy a' *Portának* attól lehetne már tartani, ne hogy a' *Muszha* *Udvar*, *Moldavát* és *Oláh Országot* is, ma hólnap a' maga birtokába vegye, de a' *Frantzia* követnek azon ki jelentése, a' *Porta* előtt számba se vétettetett.